

Η γραφική παράσταση μιας γνησίως μονότονης συνάρτησης $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ διέρχεται από τα σημεία $A(5,2)$ και $B(4,9)$.

α) Να προσδιορίσετε το είδος της μονοτονίας της f αιτιολογώντας την απάντησή σας.

(Μονάδες 12)

β) Να λύσετε την ανίσωση $f(5-3x) < 2$.

(Μονάδες 13)

Λύση:

α) $f(5) = 2$

$f(4) = 9$

Αφού $2 < 9$ είναι και $f(5) < f(4)$

Αρα για $4 < 5$ έχουμε $f(5) < f(4)$ και δεδομένου ότι η f είναι γνησίως μονότονη, συμπεραίνουμε ότι είναι γνησίως φθίνουσα

β) $f(5-3x) < 2 \Leftrightarrow f(5-3x) < f(5) \stackrel{f \text{ γν. φθίνουσα}}{\Leftrightarrow} 5-3x > 5 \Leftrightarrow -3x > 0 \Leftrightarrow x < 0$

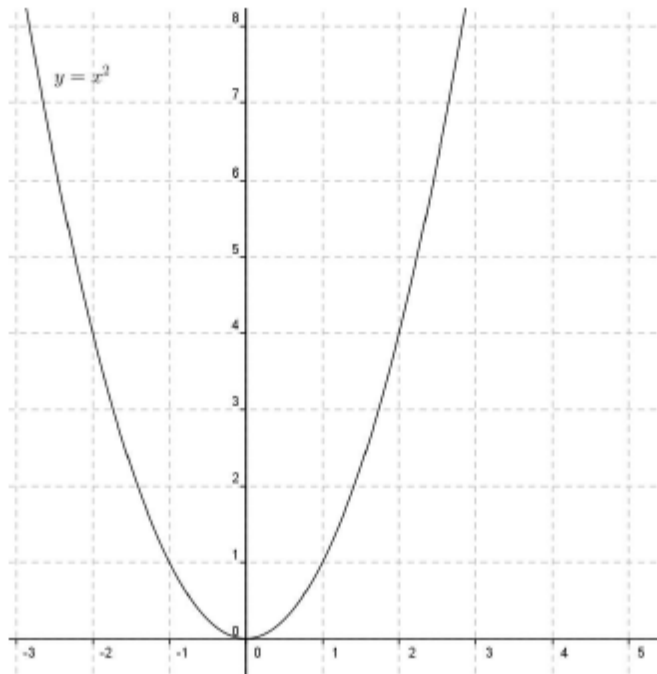
Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = x^2 - 4x + 5$, $x \in \mathbb{R}$

α) Να αποδείξετε ότι η f γράφεται στη μορφή $f(x) = (x - 2)^2 + 1$.

(Μονάδες 12)

β) Στο σύστημα συντεταγμένων που ακολουθεί, να παραστήσετε γραφικά τη συνάρτηση f , μετατοπίζοντας κατάλληλα την $y = x^2$.

(Μονάδες 13)

(Μονάδες 13)

Λύση:

$$f(x) = x^2 - 4x + 5 = x^2 - 4x + 4 + 1 = (x - 2)^2 + 1$$

Αρα η γραφική παράσταση της f προκύπτει από την γραφική παράσταση της $y = x^2$ κατά 2 μονάδες οριζόντια δεξιά και μία μονάδα κατακόρυφα προς τα πάνω.

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \frac{2x}{x^2 + 1}$, με $x \in \mathbb{R}$.

α) Να δείξετε ότι η $f(x) \leq 1$.

(Μονάδες 8)

β) Είναι το 1 η μέγιστη τιμή της συνάρτησης; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(Μονάδες 8)

γ) Να εξετάσετε αν η συνάρτηση είναι άρτια ή περιττή.

(Μονάδες 9)

Λύση:

$$f(x) \leq 1 \Leftrightarrow \frac{2x}{x^2 + 1} \leq 1 \stackrel{x^2 + 1 > 0}{\Leftrightarrow} 2x \leq x^2 + 1 \Leftrightarrow 0 \leq x^2 - 2x + 1 \Leftrightarrow 0 \leq (x - 1)^2 \text{ που ισχύει, για κάθε } x \in \mathbb{R} \text{ άρα}$$

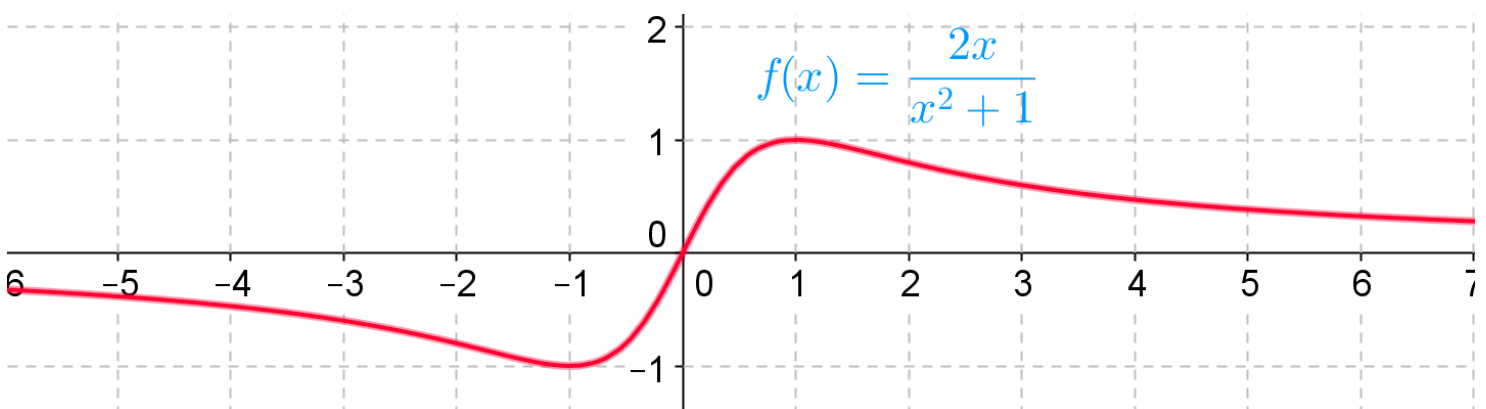
ισχύει και η ισοδύναμη αρχική για κάθε $x \in \mathbb{R}$

β) Η τελευταία άρα και η ισοδύναμη αρχική ισχύει ως ισότητα για $x=1$. Επομένως πράγματι το 1 είναι η μέγιστη τιμή της συνάρτησης την οποία παίρνει η συνάρτηση για $x=1$.

γ) Το πεδίο ορισμού είναι το \mathbb{R} οπότε για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ισχύει $-x \in \mathbb{R}$

$$f(-x) = \frac{2(-x)}{(-x)^2 + 1} = \frac{-2x}{x^2 + 1} = -\frac{2x}{x^2 + 1} = -f(x)$$

Άρα η συνάρτηση είναι περιττή.

Παρατηρούμε ότι ο άξονας $x'x$ είναι ασύμπτωτη της γραφικής παράστασης.

Στο παρακάτω σχήμα δίνεται η γραφική παράσταση C_f μιας συνάρτησης f με πεδίο ορισμού το \mathbb{R} . Να απαντήσετε τα παρακάτω ερωτήματα:

α) Να διατάξετε από το μικρότερο στο μεγαλύτερο τους αριθμούς $f(x_1)$, $f(x_2)$ και $f(x_3)$.

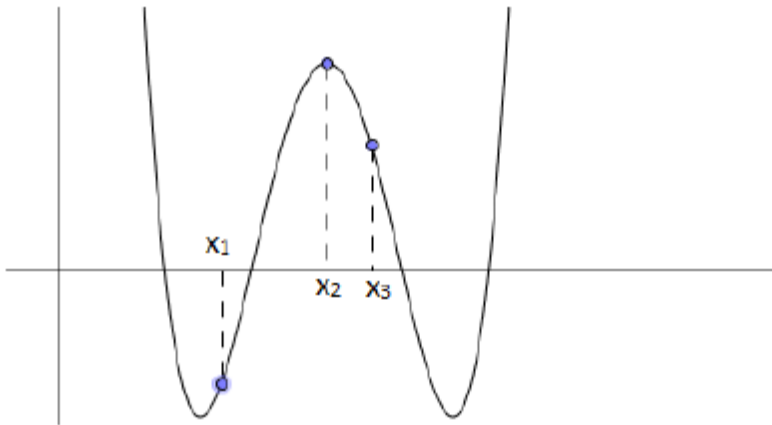
(Μονάδες 10)

β) Είναι η συνάρτηση f γνησίως μονότονη στο \mathbb{R} ; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(Μονάδες 10)

γ) Παρουσιάζει η f μέγιστο στο σημείο x_2 ; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(Μονάδες 5)

Λύση:

α) Από την γραφική παράσταση παρατηρώ ότι $f(x_1) < f(x_3) < f(x_2)$

β) Όχι γιατί για $x_1 < x_2$ είναι $f(x_1) < f(x_2)$ ενώ για $x_2 < x_3$ είναι $f(x_2) > f(x_3)$

γ) Όχι γιατί υπάρχουν σημεία της γραφικής παράστασης που βρίσκονται ψηλότερα από το $(x_2, f(x_2))$ που σημαίνει ότι έχουν μεγαλύτερη τετμημένη.

Σημείωση: Παρουσιάζει όμως στο x_2 τοπικό μέγιστο.

Έστω γνησίως μονότονη συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, η γραφική παράσταση της οποίας διέρχεται από τα σημεία $A(2,3)$ και $B(4,5)$.

α) Να προσδιορίσετε το είδος της μονοτονίας της f . (Μονάδες 13)

β) Αν η γραφική παράσταση της f τέμνει τον άξονα $x'x$ στο -2 , να δείξετε ότι $f(0) > 0$.

(Μονάδες 12)

Λύση:

$$\alpha) f(3) = 2$$

$$f(4) = 5$$

Επειδή $2 < 5$ είναι $f(3) < f(4)$

Αρα για $3 < 4$ είναι $f(3) < f(4)$ και δεδομένου ότι η συνάρτηση είναι γνησίως μονότονη συμπεραίνω ότι είναι γνησίως αύξουσα.

β) Το ότι η γραφική παράσταση της f τέμνει τον άξονα στο -2 μεταφράζεται αλγεβρικά $f(-2) = 0$

Είναι $-2 < 0$ οπότε επειδή όπως δείξαμε η f είναι γνησίως αύξουσα έχουμε

$$f(-2) < f(0) \Leftrightarrow 0 < f(0)$$

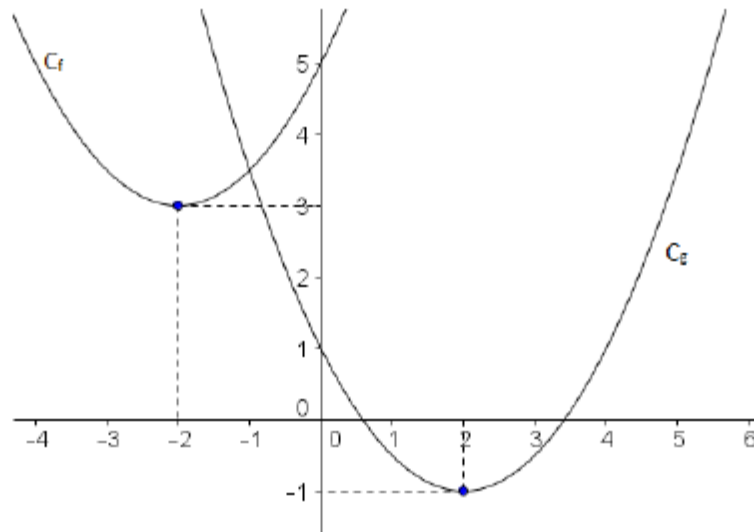
Στο παρακάτω σχήμα δίνονται οι παραβολές C_f και C_g που είναι γραφικές παραστάσεις των συναρτήσεων f και g αντίστοιχα με πεδίο ορισμού το \mathbb{R} . Η γραφική παράσταση της g προκύπτει από τη γραφική παράσταση της f με οριζόντια και κατακόρυφη μετατόπιση. Παρατηρώντας το σχήμα:

α) Να βρείτε τα διαστήματα μονοτονίας, το είδος του ακρότατου της f και την τιμή του.

(Μονάδες 10)

β) Να βρείτε μέσω ποιων μετατοπίσεων της C_f προκύπτει η C_g .

(Μονάδες 15)

Λύση:

α) Η f είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $(-\infty, -2]$ και γνησίως αύξουσα στο $[-2, +\infty)$

και παρουσιάζει ελάχιστο το $y=3$ για $x=-2$.

β) Οριζόντια μετατόπιση κατά 4 μονάδες προς τα δεξιά και κατακόρυφη κατά 4 μονάδες προς τα κάτω.

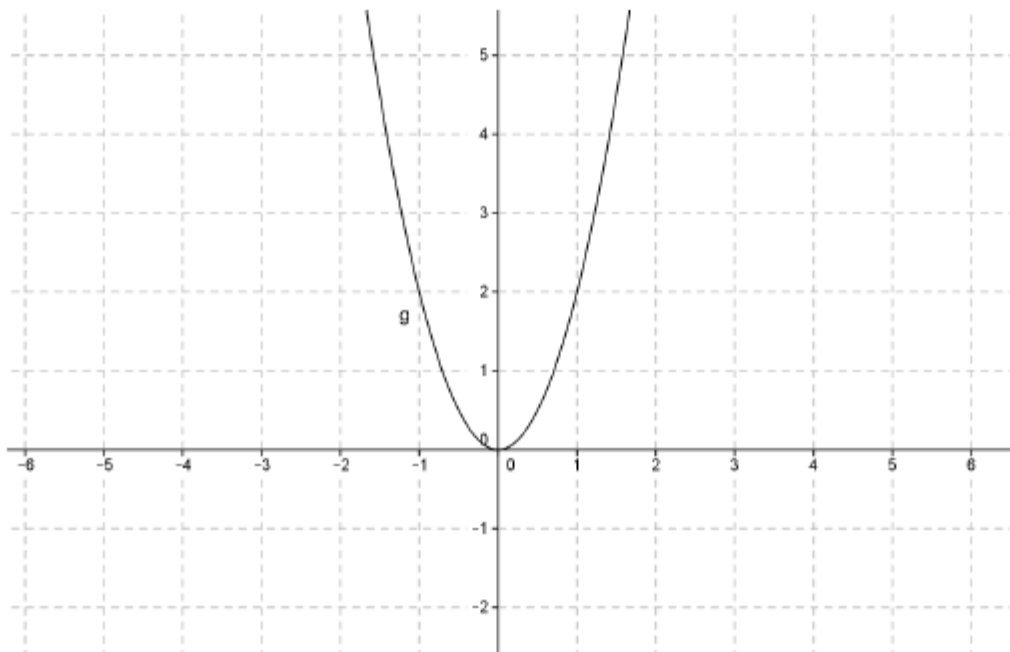
Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = 2x^2 - 12x + 19$.

α) Να δείξετε ότι η συνάρτηση f γράφεται στη μορφή: $f(x) = 2(x - 3)^2 + 1$.

(Μονάδες 10)

β) Παρακάτω δίνεται η γραφική παράσταση της συνάρτησης $g(x) = 2x^2$. Στο ίδιο σύστημα αξόνων, να σχεδιάσετε τη γραφική παράσταση της συνάρτησης f και να εξηγήσετε πώς αυτή προκύπτει μετατοπίζοντας κατάλληλα τη γραφική παράσταση της g .

(Μονάδες 15)

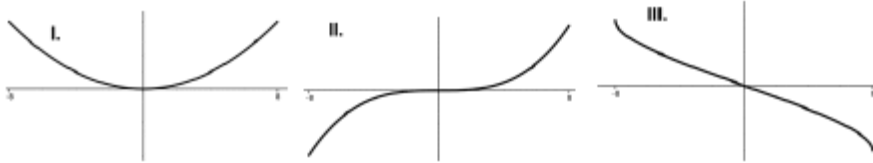
Λύση:

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \sqrt{8-x} - \sqrt{8+x}$.

α) Να βρείτε το πεδίο ορισμού της συνάρτησης f . (Μονάδες 5)

β) Να εξετάσετε αν η συνάρτηση f είναι άρτια ή περιττή. (Μονάδες 8)

γ) Αν η συνάρτησης f είναι γνησίως φθίνουσα στο πεδίο ορισμού της, να επιλέξετε ποια από τις παρακάτω τρεις προτεινόμενες, είναι η γραφική της παράσταση και στη συνέχεια να υπολογίσετε τη μέγιστη και την ελάχιστη τιμή της.

(Μονάδες 7)

δ) Να αιτιολογήσετε γραφικά ή αλγεβρικά, γιατί οι συναρτήσεις $g(x) = f(x) - 3$ και $h(x) = f(x+3)$ δεν είναι ούτε άρτιες ούτε περιττές.

(Μονάδες 5)

Λύση:

$$\left. \begin{array}{l} 8-x \geq 0 \\ 8+x \geq 0 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{array}{l} 8 \geq x \\ x \geq -8 \end{array} \right\} \Leftrightarrow -8 \leq x \leq 8$$

Αρα πεδίο ορισμού $A = [-8, 8]$.

Για κάθε $x \in A$ $-x \in A$ (το πεδίο ορισμού είναι συμμετρικό ως προς το 0) Αρα ικανοποιείται η πρώτη προϋπόθεση:

$$f(x) = \sqrt{8-x} - \sqrt{8+x}$$

$$f(-x) = \sqrt{8-(-x)} - \sqrt{8+(-x)} = \sqrt{8+x} - \sqrt{8-x} = -(\sqrt{8-x} - \sqrt{8+x})$$

Αρα είναι περιττή.

γ) Το πρώτο διάγραμμα δεν είναι γιατί είναι συμμετρικό ως προς τον άξονα των y , άρα άρτια και επίσης δεν είναι γνησίως φθίνουσα σε όλο το πεδίο ορισμού. Είναι το 3^ο

Μέγιστη τιμή λαβαίνει για το μικρότερο x

$$\text{Αρα } f_{\max} = f(-8) = \sqrt{8 - (-8)} - \sqrt{8 + (-8)} = \sqrt{8+8} - \sqrt{8+(-8)} = \sqrt{16} - \sqrt{0} = \sqrt{16} = 4$$

και την ελάχιστη για το μεγαλύτερο x οπότε

$$f_{\min} = f(8) = \sqrt{8-8} - \sqrt{8+8} = \sqrt{0} - \sqrt{16} = 0 - 4 = -4$$

$$-8 \leq x \leq 8 \Rightarrow f(8) \leq f(x) \leq f(-8) \Rightarrow -4 \leq f(x) \leq 4$$

δ)

Δίνεται η συνάρτηση:

$$f(x) = \frac{1}{2}(x-c)^2 - d, \quad x \in \mathbb{R}$$

με c, d θετικές σταθερές, η γραφική παράσταση της οποίας διέρχεται από τα σημεία $A(0, 16)$ και $B(4, 0)$.

α) Με βάση τα δεδομένα, να κατασκευάσετε ένα σύστημα δύο εξισώσεων με αγνώστους τους c, d και να υπολογίσετε την τιμή τους. **(Μονάδες 10)**

β) Θεωρώντας γνωστό ότι $c = 6$ και $d = 2$,

i. να βρείτε τα σημεία τομής της γραφικής παράστασης της συνάρτησης f με τους άξονες. **(Μονάδες 3)**

ii. να μεταφέρετε στην κόλα σας το σύστημα συντεταγμένων που ακολουθεί, να σχεδιάσετε τη γραφική παράσταση της συνάρτησης f και να εξηγήσετε πώς αυτή

σχετίζεται με τη γραφική παράσταση της συνάρτησης $g(x) = \frac{1}{2}x^2$

iii. με βάση την παραπάνω γραφική παράσταση, να βρείτε το ακρότατο της συνάρτησης f , τα διαστήματα στα οποία η f είναι μονότονη, καθώς και το είδος της μονοτονίας της σε καθένα από αυτά τα διαστήματα. **(Μονάδες 6)**

Λύση:

$$f(0) = 16 \Leftrightarrow \frac{1}{2}(0-c)^2 - d = 16 \Leftrightarrow \frac{1}{2}c^2 - d = 16 \Leftrightarrow c^2 - 2d = 32 \quad (1)$$

$$f(4) = 0 \Leftrightarrow \frac{1}{2}(4-c)^2 - d = 0 \Leftrightarrow \frac{1}{2}(16 - 8c + c^2) - d = 0 \Leftrightarrow$$

$$16 - 8c + c^2 - 2d = 0 \Leftrightarrow c^2 - 2d - 8c + 16 = 0$$

Αντικαθιστώντας από την $c^2 - 2d = 32$ έχουμε

$$c^2 - 8c - 2d - 16 = 0 \Leftrightarrow 32 - 8c + 16 = 0 \Leftrightarrow 8c = 48 \Leftrightarrow c = \frac{48}{8} = 6$$

Αντικαθιστούμε στην (1) και έχουμε:

$$6^2 - 2d = 32 \Leftrightarrow 36 - 2d = 32 \Leftrightarrow -2d = -4 \Leftrightarrow d = 2.$$

$$\text{Άρα } f(x) = \frac{1}{2}(x-6)^2 - 2$$

Η γραφική παράσταση της $f(x) = \frac{1}{2}(x-6)^2 - 2$ προκύπτει όπως έχουμε μάθει από την γραφική

παράσταση της $g(x) = \frac{1}{2}x^2$ με:

α. Κατακόρυφη μετατόπιση προς τα κάτω κατά 2 μονάδες

β. Οριζόντια μετατόπιση προς τα δεξιά κατά 6 μονάδες.

Η συνάρτηση $f(x) = \frac{1}{2}(x-6)^2 - 2$ είναι :

γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $(-\infty, 6]$ και

γνησίως αύξουσα στο $[6, +\infty)$.

Παρουσιάζει ελάχιστο το -2 για $x=6$

